

Diffracta^{'26}

The background of the entire page is a complex, abstract pattern. It features a dark blue base color with intricate, swirling, and wavy lines in a lighter blue and orange hue. These lines create a sense of movement and depth, reminiscent of a quantum field or a complex data visualization. A prominent feature is a bright orange, circular glow that appears to emanate from the right side of the page, casting a soft light across the surrounding patterns.

Festival d'investigació
i creació en el context del
paradigma quàntic

Data: 20 i 21 de novembre de 2026
Horari: 9.30 – 18.00 h
Ubicació: Eina Bosc (Carrer del Bosc, 2, 08017 Barcelona)
Idioma: anglès / castellà / català
Tarifa: Inscripció anticipada: 14 €/dia — 26 €/2 dies
Inscripció general: 20 €/dia — 37 €/2 dies
Organitza: Eina Obra
Entitats col·laboradores: HacTe i ICFO
Amb el suport de: Puig i FECYT

DIFRACTA 26' és un festival transdisciplinari que explora el potencial de la física quàntica com a marc per repensar les formes contemporànies de recerca, creació i producció de coneixement. El programa reuneix professionals de la recerca, l'art, el disseny, la filosofia i la ciència per reflexionar sobre les implicacions epistemològiques, ontològiques, metodològiques i ètiques que es deriven de la física quàntica i de les transformacions conceptuals que hi estan associades.

El projecte parteix d'una constatació: malgrat la creixent complexitat dels reptes socials, ambientals i culturals, els models predominants de recerca, creació i docència continuen operant sovint des d'enfocaments representacionals, disciplinaris i metodològicament lineals. Aquestes aproximacions limiten la capacitat de persones investigadores, creadores, docents i estudiants per abordar problemàtiques que exigeixen perspectives relacionals, situades i transversals.

Davant d'aquest context, DIFRACTA proposa un espai de trobada i experimentació que afavoreixi el diàleg entre quàntica, art, disseny i filosofia. A través de conferències, laboratoris i activacions artístiques, el festival explora noves formes de conèixer, crear i relacionar-nos en un món marcat per la complexitat i la interdependència.

El programa s'estructura en quatre blocs temàtics dedicats a les dimensions epistemològica, ontològica, metodològica i ètica del paradigma quàntic.

Comptarà amb cinc ponències marc impartides per Maciej Lewenstein (ICFO), Vlatko Vedral (University of Oxford), Evelien Geerts (University College Cork), Femke Snelting (The Institute for Technology in the Public Interest) i Mónica Bello (DALI / Arts at CERN).

Cadascuna d'aquestes ponències donarà pas a quatre laboratoris simultanis, per als quals serà necessària inscripció prèvia. Concebutos com a espais de creació, experimentació i recerca, els laboratoris permetran aprofundir de manera pràctica en les qüestions plantejades durant les sessions plenàries.

Els setze laboratoris estaran conduïts per Pep Vidal, Anja Groten, Peter Teunissen, Claudia Claremí, Abelardo Gil-Fournier, Sonia Contera, Josep Perelló, Antonio Gagliano, Astrid Schrader, Ellen G. Richardson, Blanca Pujals, José Luis de Vicente, Jara Rocha, Lucía C. Pino, Lara García Díaz i María García Ruiz, així com pel Laboratori de Pensament Lúdic, integrat per Antonio R. Montesinos i Susana Rodilla.

El programa inclou també tres activacions performatives a càrrec de Dr. masharu, Reiko Yamada i Lúa Coderch.

Programa

Dia 1 · Epistemologia
i Ontologia

9.30–10.30

Activació artística

The Museum of Edible Earth

Dr. masharu

Bloc 1 · Epistemologia

Com produïm coneixement?

Aquest bloc explora com es produeix el coneixement i de quina manera els instruments, els dispositius d'observació i les condicions materials participen en la configuració d'allò que podem observar i conèixer. A partir de la noció de difracció, examina com les decisions metodològiques condicionen què esdevé visible, què compta com a evidència i què queda fora dels marcs d'observació.

10.30–11.30

Ponència marc

Maciej Lewenstein (ICFO)

Difracció, mesurament i fenomen en física
 quàntica

11.45–12.45

Laboratoris simultanis (a escollir-ne un)

— Dispositius d'observació

Pep Vidal

— Producció d'evidència en art i ciència

Anja Groten

— Infraestructures i producció d'evidència

Peter Teunissen

— Condicions de percepció i observació

Claudia Claremí

Aquest bloc explora com la física quàntica transforma la nostra comprensió de la realitat. En lloc d'un món format per objectes estables i independents, mostra una realitat constituïda a través de relacions entre observadors, dispositius, entorns i fenòmens. Aquest desplaçament convida a repensar què entenem per existència, observació i realitat, així com el paper de les pràctiques científiques, artístiques i de disseny en la configuració d'allò que considerem real.

13.00–14.00

Ponència marc

Vlatko Vedral (University of Oxford)

15.30–16.30

Laboratoris simultanis (a escollir-ne un)

— Agència relacional

Abelardo Gil-Fournier

— La realitat després de la física quàntica

Sonia Contera

— Autoria distribuïda

Josep Perelló

— Cartografies relacionals

Antonio Gagliano

16.30–17.30

Activació artística

Camp d'interferències

Reiko Yamada

Aquest bloc explora la difracció com una pràctica metodològica per a la recerca i la creació. Inspirades en les propostes de Donna Haraway i Karen Barad, les metodologies difractives entenen que els mètodes no són eines neutrals aplicades a una realitat donada, sinó configuracions que participen en la producció d'allò que pot aparèixer, ser observat i adquirir significat. Des d'aquesta perspectiva, investigar i crear implica dissenyar les condicions que fan possibles determinats fenòmens i analitzar les decisions, inclusions i exclusions que intervenen en la seva configuració.

10.00–11.00

Ponència marc

Evelien Geerts (University College Cork)

11.15–12.15

Laboratoris simultanis (a escollir-ne un)

— Disseny d'aparells: com produir
fenòmens Astrid Schrader

— Practicar la difracció

Ellen G. Richardson

— Lectura difractiva de textos
i processos

Blanca Pujals

— Documentació i escriptura
com a part del fenomen

José Luis de Vicente

Quines responsabilitats emergeixen d'aquestes pràctiques?

Aquest bloc explora quines responsabilitats emergeixen d'entendre la recerca i la pràctica creativa com a intervencions que participen en la configuració de realitats socials, materials i ecològiques. Des d'aquesta perspectiva, l'ètica es concep com una atenció contínua a les conseqüències de les nostres decisions i als efectes que aquestes produeixen. Inspirada en la noció de difracció, aquesta dimensió convida a reflexionar sobre què i qui queda dins o fora dels nostres marcs d'observació, així com sobre les responsabilitats que sorgeixen de les relacions entre els múltiples actors —humans i no humans— que fan possible un fenomen.

12.30–13.30

Ponència marc

Femke Snelting (The Institute for Technology in the Public Interest)

15.00–16.00

Laboratoris simultanis (a escollir-ne un)

— Responsabilitat distribuïda
en processos creatius

Jara Rocha

— Rastrear la matèria

Lucía C. Pino

— Cartografia d'impactes més enllà
del projecte

Lara García Díaz i María García Ruiz

— Sistemes més-que-humans

Laboratorio de Pensamiento Lúdico

Clausura

16.15–17.15

Conferència de clausura

Mónica Bello (DALI / Arts at CERN)

17.15–18.00

Lectura performativa

Lúa Coderch

Participants

Ponències marc

Maciej Lewenstein és professor de recerca ICREA a l'Institut de Ciències Fotòniques, on dirigeix el grup de teoria d'òptica quàntica. Doctor en física teòrica, la seva recerca se centra en la física i l'òptica quàntiques, contribuint també a camps com les matemàtiques i les ciències cognitives. La seva feina ha estat àmpliament reconeguda a escala internacional per la seva aportació a la física teòrica contemporània. Paral·lelament a la seva trajectòria científica, manté una estreta relació amb la música experimental i és també escriptor i crític de jazz.

Vlatko Vedral és un físic teòric especialitzat en informació quàntica, mecànica quàntica i entrellaçament, i professor de Quantum Information Science a la University of Oxford. La seva recerca abasta àrees com la computació quàntica, la criptografia i la termodinàmica quàntica, i ha publicat més de 500 articles científics. A més de la seva tasca acadèmica, és un reconegut divulgador i autor de llibres com *Decoding Reality* i *Portals to a New Reality: Five Experiments to Unlock the Future of Physics*, on explora com la física quàntica transforma la nostra comprensió de la realitat. La seva feina connecta qüestions científiques, filosòfiques i culturals entorn de la naturalesa del món físic.

Evelien Geerts és filòsofa interdisciplinària i professora de Gender and Women's Studies i Filosofia a University College Cork. La seva recerca se situa en la intersecció entre el posthumanisme crític, els nous materialismes, les pedagogies difractives i el pensament deleuzoguattarià. Treballa qüestions vinculades al (post)Antropocè, la identitat, la diferència, la violència i la justícia des d'enfocaments relacionals i no representacionals. També participa en diversos centres de recerca internacionals dedicats a les posthumanitats i les ecologies crítiques. Ha publicat i editat nombrosos treballs sobre gènere, corporalitat, tecnologia i metodologies contemporànies.

Femke Snelting desenvolupa projectes en la intersecció entre publicació, feminismes i programari lliure, explorant formes de repensar les pràctiques computacionals més enllà dels models tecnològics dominants. Participa en iniciatives col·lectives com The Institute for Technology in the Public Interest i ha impulsat recerques sobre accés obert des de perspectives feministes i decolonials. El seu treball combina recerca, desenvolupament d'eines, edició i docència en diversos contextos de recerca artística i publicació experimental.

Mónica Bello és comissària i historiadora de l'art especialitzada en la intersecció entre art, ciència i cultura tecnocientífica contemporània. La seva feina se centra en com les pràctiques artístiques contribueixen a repensar la percepció de la realitat i el paper del coneixement científic. Actualment és directora de la plataforma DALI, després d'haver dirigit Arts at CERN, on va impulsar programes de residències i encàrrecs que fomenten el diàleg entre artistes i físics de partícules. Anteriorment va ser directora artística del programa VIDA a Fundació Telefónica i responsable de l'àrea educativa de LABORAL Centro de Arte.

Pep Vidal és artista i investigador amb formació en matemàtiques i física. La seva pràctica explora la relació entre ciència, atzar i coneixement a través de projectes que combinen experimentació, humor i rigor conceptual. Sovint treballa amb sistemes complexos, límits de la mesura i fenòmens aparentment insignificants per qüestionar com es produeixen i es validen les dades. Ha presentat el seu treball en contextos artístics i científics internacionals i combina la seva pràctica artística amb la recerca i la docència.

Anja Groten és dissenyadora i investigadora establerta a Amsterdam. El seu treball se situa en la intersecció entre els mitjans digitals i físics, l'educació en disseny i les pràctiques col·lectives, i inclou iniciatives com Hackers & Designers i Feminist Search Tools. Des del 2019 dirigeix el programa de Màster en Disseny del Sandberg Instituut, vinculat a la Gerrit Rietveld Academie. La seva pràctica examina críticament qui decideix què compta com a coneixement i, per tant, com a evidència. Analitza els sistemes de catalogació, mostrant com les dades estan estructurades per decisions prèvies, i fa visibles els mecanismes d'inclusió i exclusió que configuren la producció de coneixement.

Peter Teunissen és investigador en estudis migratoris, infraestructures i mobilitats fronteritzades. Actualment desenvolupa una recerca postdoctoral a l'Institute of Social Anthropology de la University of Bern sobre com els estats i les estructures supraestats utilitzen infraestructures i paisatges naturals com a tècniques de control i desplaçament fronterer. La seva tesi doctoral es va centrar en el riu Evros/Meriç, analitzant com els seus llegats històrics i imperials han configurat els règims contemporanis de mobilitat i les experiències de les persones en trànsit.

Claudia Claremí és artista i cineasta, i la seva pràctica abasta el vídeo, el cinema analògic, la instal·lació, la fotografia i el treball amb arxius. La seva obra explora la memòria, el cos i les relacions entre allò personal i allò col·lectiu, abordant qüestions com la diàspora, la identitat, la colonialitat i la relació entre humans i plantes. Formada a l'Escuela Internacional de Cine de Cuba i a la University of the Arts London, el seu treball s'ha presentat en institucions i festivals internacionals, i ha desenvolupat residències en diversos centres d'art d'Europa i Amèrica.

Abelardo Gil-Fournier és artista i investigador. Format inicialment en Física, és doctor en Art per la Winchester School of Art (Regne Unit) i ha treballat com a investigador a la FAMU (Praga). Actualment és becari Leonardo de la Fundació BBVA. La seva pràctica aborda la relació entre mitjans i matèria mitjançant projectes que combinen instal·lació, imatge, so i processos computacionals, explorant la interacció entre temporalitats vives, naturals o planetàries i les cultures visuals, els sistemes de coneixement i la política. És coautor, juntament amb Jussi Parikka, del llibre Living Surfaces. Images, Plants and Environments of Media (MIT Press, 2024).

Sonia Contera és catedràtica de Física a la Universitat d'Oxford. Va estudiar física i llengües a la Universitat Autònoma de Madrid. Després de la caiguda de la Unió Soviètica va continuar els seus estudis a Moscou i Praga, i més tard a Pequín. Va reprendre la física al Japó, on es va doctorar a la Universitat d'Osaka en l'àmbit de la nanotecnologia. El seu interès per aquest camp i la profunda influència de la ciència japonesa la van conduir cap a la biologia. Des de 2003 investiga i imparteix docència al Departament de Física d'Oxford. La seva recerca se centra en la física que emergeix de la convergència entre la biologia, la nanotecnologia i la ciència de la informació, així com en les seves aplicacions a la medicina i als materials bioinspirats. També és articulista del diari El País.

Josep Perelló és catedràtic del Departament de Física de la Matèria Condensada de la Universitat de Barcelona (UB), investigador de l'UB Institute of Complex Systems (UBICS) i creador del grup OpenSystems-UB, dedicat a impulsar projectes de recerca científica amb participació ciutadana i pràctiques artístiques. Participa en experiments col·lectius de ciència ciutadana en l'espai públic. Ha estat responsable i comissari de l'Àrea de Ciències d'Arts Santa Mònica en representació de la UB, així com comissari de la Biennial Ciutat i Ciència 2019, entre altres iniciatives.

Antonio Gagliano és artista i investigador format en Belles Arts a la Universidad Nacional de Córdoba i en teoria crítica al PEI del MACBA. La seva pràctica, que combina dibuix, escriptura i edició, explora les formes en què el coneixement es produeix, s'organitza i circula. Ha exposat en institucions com el MACBA, la Fundació Joan Miró o Tabakalera. És autor de diversos llibres i col·labora regularment amb Son[i]a de Ràdio Web MACBA.

Astrid Schrader treballa en la intersecció entre els Estudis de Ciència i Tecnologia (STS), els estudis humà-animal i les teories feministes i postestructuralistes. Es va incorporar a la Universitat d'Exeter la tardor de 2013 com a investigadora HASS i, el 2016, va passar a ser professora a SPA. Es va doctorar en Història de la Consciència i Estudis Feministes a la University of California, Santa Cruz. També compta amb un màster (UC Santa Cruz) i un Diplom en física (TU Berlín).

Ellen G. Richardson és investigadora en Health Humanities i arts, amb seu a Exeter. La seva pràctica combina la recerca en salut amb la creació de fanzins com a eina de comunicació i mediació, amb l'objectiu d'apropar la recerca en salut a diferents públics i fomentar formes d'intercanvi més obertes entre les comunitats i el coneixement científic.

Blanca Pujals és arquitecta, investigadora i cineasta establerta entre Barcelona i Londres, doctora en Cultures Visuals i Materials. La seva pràctica transdisciplinària investiga les dimensions polítiques i materials de les infraestructures tecnocientífiques, les relacions de poder sobre cossos i territoris i la geopolítica dels materials. Formada a l'ETSAB (UPC) i en institucions com el MACBA i Goldsmiths, el seu treball s'ha presentat internacionalment i combina recerca, pràctica artística, docència i escriptura.

José Luis de Vicente és un destacat comissari, investigador cultural i gestor especialitzat en la intersecció entre art, tecnologia, ciència i innovació. Va ser director del Museu del Disseny de Barcelona (2023–2025) i fundador i director artístic de Sónar+D. Expert en cultura digital, ha comissariat exposicions de referència com Big Bang Data i el festival Llum BCN.

Jara Rocha és investigadora, escriptora i comissària independent, i la seva pràctica aborda les formes situades de distribució d'allò tecnològic des de perspectives transfeministes i crítiques. El seu treball explora les condicions semiòtico-materials vinculades a la justícia regenerativa, combinant recerca, edició i acció pedagògica. Establerta a Barcelona, col·labora amb iniciatives com The Institute for Technology in the Public Interest i desenvolupa la seva pràctica docent a EINA i ESCAC, a més de participar en projectes curatorials i radiofònics.

Lucía C. Pino és una artista visual reconeguda per la seva aproximació experimental a l'escultura i la instal·lació. La seva obra combina materials industrials i tèxtils amb perspectives crítiques sobre el cos, l'espai i les ecologies queer, explorant la dimensió afectiva, política i performativa de la matèria. La seva pràctica desplaça la noció d'autoria individual cap a processos col·laboratius i interdisciplinaris, en què la contingència, les condicions materials i les interseccions de classe adquireixen un paper central en la producció artística.

Levantarse el suelo (Lara García Díaz i María García Ruiz) és una proposta de recerca a través de l'art i el disseny que convida a repensar el sòl i el subsòl des de múltiples perspectives. El seu objectiu és entendre el subsòl com un arxiu material, on conflueixen tant xarxes d'interacció entre espècies com dimensions culturals, històriques, polítiques i tecnològiques. La proposta busca ampliar la comprensió del sòl més enllà de la seva consideració com a suport, superfície o dada tècnica, abordant-lo com un camp d'interferències en què el coneixement emergeix per ressonància entre registres heterogenis.

Laboratorio de Pensamiento Lúdico (Antonio R. Montesinos i Susana Rodilla), fundat l'any 2016, és un projecte que desenvolupa el joc com a eina de recerca multidisciplinària a través de metodologies d'intel·ligència col·lectiva. La seva pràctica explora el potencial del joc per generar espais de pensament que qüestionen les fronteres entre disciplines, els marcs polítics i les epistemologies dominants, des d'enfocaments de pedagogia experimental, decolonial i ecofeminista. LPL ha presentat els seus projectes en institucions com el CCCB, el MACBA, el Naturkunde Museum de Berlín o Matadero Madrid, i ha rebut diversos reconeixements, entre els quals els Premis Barcelona 2020 (ICUB). El col·lectiu està format per Antonio R. Montesinos i Susana Rodilla, juntament amb una xarxa de col·laboradors.

Dr. masharu és artista i investigador amb base a Amsterdam, fundador del projecte Museum of Edible Earth (MEE). La seva pràctica combina recerca científica, aproximacions personals i pràctiques culturals, explorant la relació entre matèria, coneixement i percepció a través de la geofàgia i de l'estudi de la terra com a substància viva. Doctor en Matemàtiques i format també en fotografia a la Photo Academy Amsterdam, ha desenvolupat residències en institucions com la Rijksakademie, el NIAS-KNAW i Ars Electronica. MEE reuneix una col·lecció global de terres comestibles i convida el públic a qüestionar la seva relació amb el medi ambient i a repensar la seva comprensió de la terra i de les tradicions culturals.

Reiko Yamada és compositora i artista sonora, originària d'Hiroshima. La seva pràctica abasta la composició musical, la creació d'instal·lacions sonores i les col·laboracions interdisciplinàries, explorant el concepte estètic de la imperfecció en diferents contextos. Doctora en composició per la Universitat McGill, ha rebut nombrosos premis i residències internacionals, i el seu treball s'ha presentat en institucions com el Festival Sónar o el Metropolitan Museum de Nova York. Actualment és investigadora postdoctoral a l'ICFO i professora de composició a l'ESMUC.

Lúa Coderch és artista visual i doctora en Belles Arts per la Universitat de Barcelona. La seva pràctica aborda qüestions relacionades amb la memòria, la fragilitat, el llenguatge i l'afectivitat a través del vídeo, la instal·lació, la performance i l'escriptura. Ha exposat en institucions com el MACBA, el CCCB, la Fundació Joan Miró i CentroCentro Madrid, i ha rebut reconeixements com el Premi DKV a Swab Barcelona i la beca de videoart de la Fundació BBVA. La seva obra forma part de diverses col·leccions d'art contemporani de l'àmbit estatal.

Reserva d'entrada

Enllaç per reservar la teva entrada anticipada a preu reduït (fins a l'1 de setembre).

<https://www.eventbrite.es/>

Accés a Eina Bosc

La manera més còmoda i sostenible d'arribar-hi és amb transport públic, utilitzant l'estació Peu del Funicular dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (línies S1 i S2, Barcelona–Vallès).

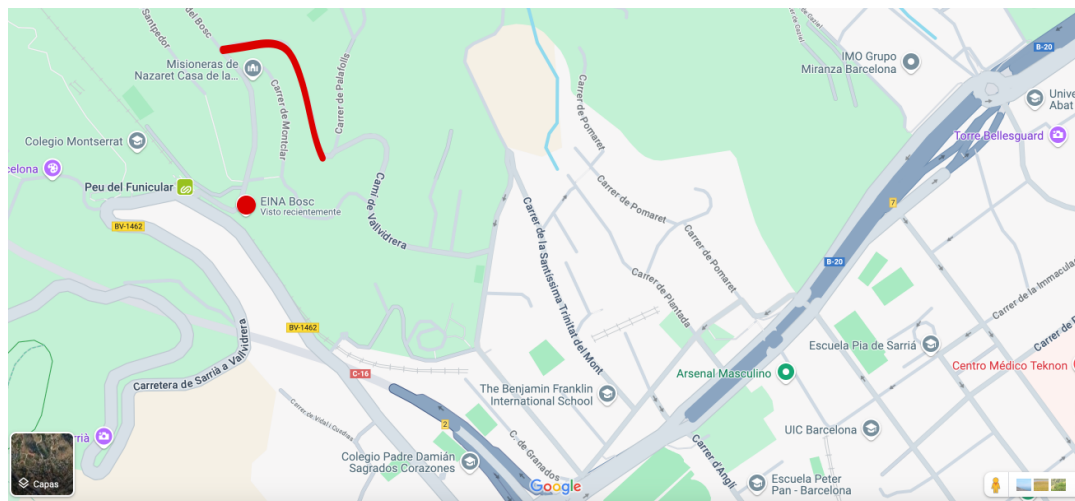
Aparcament

Si necessites venir en cotxe:

— Divendres 20 de novembre: aparcament disponible al Col·legi Montserrat, Av. Vallvidrera, 68, 08017 Barcelona, de 7.45 h a 19.30 h.

<https://www.cmontserrat.org/parking/>

— Dissabte 21 de novembre: l'aparcament del Col·legi Montserrat romandrà tancat. Hi ha zones d'estacionament properes a Eina Bosc. El plànol següent indica en vermell un carrer on acostuma a haver-hi places disponibles.

Dubtes i consultes

eina.obra@eina.cat

Prensa Eina Obra

eina.obra@eina.cat
Imoreno@eina.cat

Organitza

einaobra

Entitats col·laboradores

Hac
Te
Barcelona
Hub d'Art, Ciència
i Tecnologia

ICFO

Amb el suport de

PUIG

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CIENCIA, INNOVACION
Y UNIVERSIDADES

FECYT
INNOVACIÓN